

TOMARK
s.r.o.

VÝROČNÁ SPRÁVA
za rok 2013

Prešov 2014

1.2. Vlastnícka štruktúra

V roku po vzniku spoločnosti došlo k zmene v štruktúre vlastníkov spoločnosti. Jediný spoločník v roku 1998 previedol 30 %-nú časť svojho podielu na nového spoločníka, v roku 2002 pristúpil do spoločnosti ďalší spoločník.

Súčasná štruktúra spoločníkov v spoločnosti TOMARK, s.r.o. je nasledovná :

Spoločníci	podiel na ZI	hlasovacie práva
	%	%
Ing. Daniel TOMKO, st.	45	45
Ing. Daniel TOMKO, ml.	31	31
Mgr. Slávka LADEIRO-MARQUES	24	24
spolu	100	100

1.3 Organizačná štruktúra spoločnosti

Počas trvania spoločnosti sa organizačná štruktúra vyprofilovala do súčasnej podoby. Jej smer určoval v prvom rade výrobný program. Je rozdelená na tri hlavné útvary:

- **Úsek generálneho riaditeľa**, ktorému podlieha:
 - sekretariát GR
 - BOZP+PO - bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a protipožiarna ochrana
 - AKZ- autorizovaný koordinátor zvarovania
 - MK- manažér kvality
 - Controlling
 - Registratúrne stredisko
 - Úsek AERO
 - ÚRK - úsek riadenia kvality
 - VTÚ – výrobnotechnický úsek
 - EOÚ – ekonomicko-obchodný úsek
- **Úsek výroby**, ktorému podlieha :
 - sekretariát VTR
 - VDO - plánovanie výroby, kooperácie, medzisklad, evidencia miezd
 - údržba a nástrojareň,
 - prevádzka I. - technická príprava výroby, paletizácia
 - prevádzka II. – zvarovňa, obrobňa,
 - oddelenie TPV – technická príprava výroby
 - investície a správa majetku
- **Úsek ekonomicko-obchodný**, ktorému podlieha:
 - projekty
 - informačné systémy
 - oddelenie ľudských zdrojov
 - ekonomické oddelenie
 - obchodný úsek - oddelenie nákupu, oddelenie predaja, sklad vstupného materiálu a MTZ

1.4. Systém manažérstva kvality a certifikácia

V máji roku 2004 spoločnosť začala s budovaním systému manažérstva kvality (QMS) v súlade s požiadavkami normy ISO 9001:2000. Po vykonaní certifikačného auditu spoločnosťou SGS Slovakia, s.r.o. v marci roku 2005 spoločnosť TOMARK získala prvý certifikát QMS podľa ISO 9001:2000 na obdobie 3 rokov s následným ročným intervalom kontrolných auditov.

Od roku 2011 je spoločnosť TOMARK, s.r.o. nositeľom certifikátu kvality STN EN ISO 9001:2009 a STN EN ISO 3834-2:2006. Certifikát je preverený, certifikovaný pre činnosti: výroba rámov pre úžitkové vozidlá, návesy a ostatný automobilový priemysel, výroba zváraných konštrukcií, presné delenie materiálu, výroba lietadiel Viper SD-4 a všetkých jeho variantov. Certifikačný proces zabezpečuje spoločnosť SGS UK Ltd. System & Services Certification, UK a obnovuje sa v pravidelných intervaloch.

Certifikáty č. SK 3834 – 041/2009 I. a č. SK 3834 – 072/2012 II. zahŕňajú predmet certifikácie: výroba kovových výrobkov, výroba motorových vozidiel a prívesov, výroby dopravných prostriedkov, pri ktorých sa vyžaduje tavné zváranie.

V roku 2013 sa podarilo obhájiť certifikáty STN EN ISO 9001:2009 a STN EN ISO 3834.

Okrem toho eviduje spoločnosť ďalšie certifikáty overených a schválených postupov pri zváraní bežných ocelí, ocelí vyšších pevností a pre robotizované pracoviská podľa noriem STN EN ISO 15614-1, EN 10 025-6, DIN EN 10 137-2 a je držiteľom osvedčení o schválení postupu zvárania pre robotizované pracoviská EX-V6L a AX-V4L.

Cieľom spoločnosti pre r. 2013 bolo navrhnuť a zaviesť do praxe hodnotenia zamestnancov na výrobo-technickom úseku na základe záverov STN EN ISO 3834 a kvality prevedenej práce. Sériá noriem ISO 3834 poskytuje návod na vybudovanie a udržiavanie fungujúceho systému manažérstva kvality tavného zvárania kovových materiálov, predstavuje nástroj na používanie normy ISO 9001 pre procesy zvárania, dôraz je kladený na kvalifikáciu pracovníkov, používané zariadenia, postupy a záznamy zvárania.

Spoločnosť získala certifikáty DIN EN 729-2, EN 287-1, EN ISO 14731, Certifikát pre leteckú projekciu a výrobu, WPQR pre materiál S690QL, Certifikát TC VT-2 s PED. Úspešne sme prešli auditom nášho významného zákazníka VDA3 – Krone.

Spoločnosť Tomark je držiteľom certifikátov domácich i zahraničných leteckých inštitúcií, ktoré oprávňujú projektovať a vyrábať lietadlo Viper SD-4. Má tiež povolenie leteckého úradu SR vykonávať vývoj lietadla Viper SD-4 a všetkých jeho variantov. V roku 2013 obhájila spoločnosť Tomark osvedčenie ako výrobná organizácia oprávnená na výrobu výrobkov, častí a zariadení svojho lietadla. Svoj produkt má zaregistrované oprávnenia k výrobe, opravám, dovozu UL lietadla v Českej republike, v Nemecku, vo Francúzsku, v Portugalsku a v USA. V roku 2013 nadviazala spoluprácu so zástupcami zo Švajčiarska, táto by sa mala úspešne rozvíjať v nasledujúcom období.

Vedenie spoločnosti si uvedomuje svoju zodpovednosť voči životnému prostrediu, plánuje zavedenie systému environmentu ISO 14001. Vo výrobných prevádzkach je zavedený systém riadenia odpadov, ich triedenie a likvidácia. Poradenstvo v oblasti životného prostredia pre nás vykonáva spoločnosť EKOVIK.

Systém manažérstva kvality platí pre všetky organizačné jednotky spoločnosti. Opakovanými školeniami a pravidelnými internými auditmi sa zvyšuje povedomie jednotlivých zamestnancov ku QMS.

2. Ľudské zdroje

2.1. Počet a štruktúra zamestnancov

Počtom zamestnancov sa začína približovať obdobiu pred krízou, keď spoločnosť TOMARK zamestnávala 269 zamestnancov. Po útlme v predchádzajúcich rokoch vzrástol evidenčný stav na 209 zamestnancov k 30. 11. 2013.

Štruktúra zamestnancov bola nasledovná:

- robotníci 114 osôb
- technicko- hospodárski zamestnanci 95 osôb

Spoločnosť neustále investuje do vzdelávania svojich zamestnancov a to zvyšovaním ich odborných vedomostí, potrebných pre jednotlivé pozície.

Vzhľadom k realizovanému programu a náročným požiadavkám zákazníkov zamestnáva firma Tomark zvracích inžinierov a kontrolórov zvracania – špecialistov s medzinárodne platnými certifikátmi EWE, EWT, IWS.

2.2. Vzdelávanie a sociálna starostlivosť o zamestnancov

Spoločnosť zabezpečuje vzdelávanie zamestnancov na základe svojich potrieb a v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov, ale aj prostredníctvom špecializovaných vzdelávacích inštitúcií zameraných na ďalšie vzdelávanie zamestnancov .

Jedným z popredných záujmov spoločnosti je stabilizácia zamestnancov, a to motivačnými stimulmi aj v rámci odmeňovania, ako aj plnením sociálneho programu. Spoločnosť tvorila sociálny fond, ktorého zdroje boli použité v rámci realizácie sociálnej politiky na stravovanie a regeneráciu pracovnej sily – kultúrne a športové podujatia. Spoločnosť zamestnáva aj zdravotne postihnutých ľudí, umožňuje evidovaným nezamestnaným absolventom stredných a vysokých škôl vykonávať absolventskú prax a získať tak odborné zručnosti a praktické skúsenosti.

Záverom je možné konštatovať, že kvalifikovaný personál spoločnosti je zárukou ako sa správne, rýchlo a úspešne orientovať v podnikateľskom prostredí a dosahovať stanovené ciele.

2.3. Bezpečnosť a ochrana zdravia zamestnancov

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci tvorí neoddeliteľnú súčasť riadenia výrobného procesu. Spoločnosť preto zabezpečuje periodické školenia podľa profesií a potrieb spoločnosti. Spoločnosť vykonáva periodické školenie všetkých svojich pracovníkov a školí o BOZP novoprijatých zamestnancov.

Pracovníci na rizikových pracoviskách v priebehu roka sa pravidelne zúčastňujú preventívnych zdravotných prehliadok za účelom zamedzenia poškodenia zdravia, resp. skorého diagnostikovania začínajúcich chorôb, ktoré by ohrozili zdravý priebeh pracovného procesu u pracovníkov.

V rámci starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci spoločnosť náležite vybavuje svojich zamestnancov osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami v závislosti od pracovnej pozície.

3. Správa o činnosti spoločnosti za rok 2013

3.1 Hlavná výrobná činnosť (strojárka výroba)

Výrobná činnosť je riadená výrobným plánom, ktorý vychádza z obchodného plánu. Vo výrobnej oblasti si naďalej v roku 2013 zachovala prioritné postavenie výroba pre Fahrzeugwerk Bernard Krone GmbH s 84,46 % podielom obratu, pre Maschinenfabrik Bernard Krone GmbH s 6,96 % podielom obratu, objem výroby pre spoločnosť Manitowoc Crane Group France SAS tvoril 2,40 % podiel, pre Allgaier Process Technology GmbH 1,10 % podiel z celkového obratu spoločnosti Tomark.

V roku 2013 pokračovala spolupráca so spoločnosťou SteelTech s.r.o. s 1,20 % obratom a firmou Regulus-Technik s.r.o., so 2,44% obratom. Ostatná výroba pre zahraničie a domáci trh tvorili 1,05 % obratu spoločnosti.

Zákazky pre malých odberateľov sú realizované v závislosti od strojného vybavenia a voľných kapacít výroby. V predchádzajúcom hospodárskom roku boli výrobné objednávky plnené podľa požiadaviek zákazníkov na úrovni 20 381 467,- €, čo je oproti roku 2012 nárast o 4,07 %.

Prehľad - strojárka výroba				
Odberateľ	2012	Podiel v %	2013	Podiel v %
Allgaier	164 864 €	0,85%	220 791 €	1,10%
Fahrzeugwerk Bernard Krone	16 608 553 €	85,86%	16 995 754 €	84,46%
Maschinenfabrik Bernard Krone	771 300 €	3,99%	1 401 034 €	6,96%
Manitowoc	656 009 €	3,39%	482 289 €	2,40%
Ostatná výroba	115 985 €	0,60%	211 060 €	1,05%
Regulus Technik	600 265 €	3,10%	490 622 €	2,44%
SteelTech	341 082 €	1,76%	241 670 €	1,20%
Strojárska výroba - služby	84 863 €	0,44%	78 945 €	0,39%
Spolu za obdobie:	19 342 921 €	100,00%	20 122 165 €	100,00%

3.2 Stredisko AERO

Vytýčené úlohy tohto strediska na rok 2013 boli stavané na rozvoji výroby UL lietadiel a výsledkoch predchádzajúcich rokov. Už v roku 2008 spoločnosť úspešne obhájila audit vykonaný Leteckým úradom SR a splnila požiadavky pre spôsobilosť na projektovanie a vývoj lietadiel, lietadlových častí, leteckých motorov, vrtúľ, častí výstroja lietadiel a pozemných leteckých zariadení.

Boli to základy, na ktorých mohla spoločnosť postaviť objektivizovaný plán výroby - dve lietadlá mesačne. Tento cieľ sa nepodarilo naplniť v plnej miere, nakoľko nástup celosvetovej hospodárskej krízy výraznou mierou ovplyvnil pôvodné zámery. V dôsledku prijatých protikrizových opatrení vedenie spoločnosti vykonalo operatívne zásahy do pôvodných zámerov a výrobu zredukovalo.

Ďalším faktorom bola prebiehajúca certifikácia na cieľových trhoch a neustála inovácia lietadla a s ňou súvisiace zmeny. V prvej polovici roka 2009 spoločnosť získala typový certifikát vydaný LÚ SR. Zároveň v tomto období bolo hlavnou prioritou získanie certifikátu vo Francúzsku; aj táto úloha bola v tomto období splnená a lietadlo v tejto krajine bolo certifikované. Odborný tím pracoval aj na certifikácii lietadla v Českej republike, koncom roka boli vykonané pevnostné skúšky lietadla na základe pevnostných výpočtov pod dohľadom LAA ČR.

V roku 2010 prebehol certifikačný proces pod LAA ČR a to spracovaním a odovzdaním protokolov z pevnostných skúšok, ďalej sa pokračovalo na vykonávaní letových skúšok a flutterových skúšok.

Zároveň v mesiaci 07/2010 bolo úspešne certifikované lietadlo v USA v kategórii LSA. V súvislosti s certifikáciou lietadla v jednotlivých krajinách bol uskutočnený v mesiaci 9/2010 predaj lietadla do Portugalska a jeho následné úspešné prihlásenie v Portugalsku.

Napriek nepriaznivému vývoju predaja na cieľových trhoch sa firme podarilo v roku 2010 odpredať 5 kusov ULL lietadiel.

V roku 2011 spoločnosť nadviazala spoluprácu s firmou Helipark GmbH Hörselberg-Hainich (DE), ktorá pokračovala aj v uplynulom období a to zákazkovou výrobou na 38 ks lietadiel Viper SD-4, Viper SD-4 Kit. To sa odrazilo na výsledkoch za rok 2013, kde sme zaznamenali nárast tržieb o 10,12 %. Spoločnosť sa podieľa na vývoji nového typu helikoptér, chce preraziť na svetový trh aj v tejto oblasti.

Okrem toho sa rozbieha sieť obchodných zástupcov a zákazníkov aj v krajinách mimo EÚ (Ukrajina, Švajčiarsko).

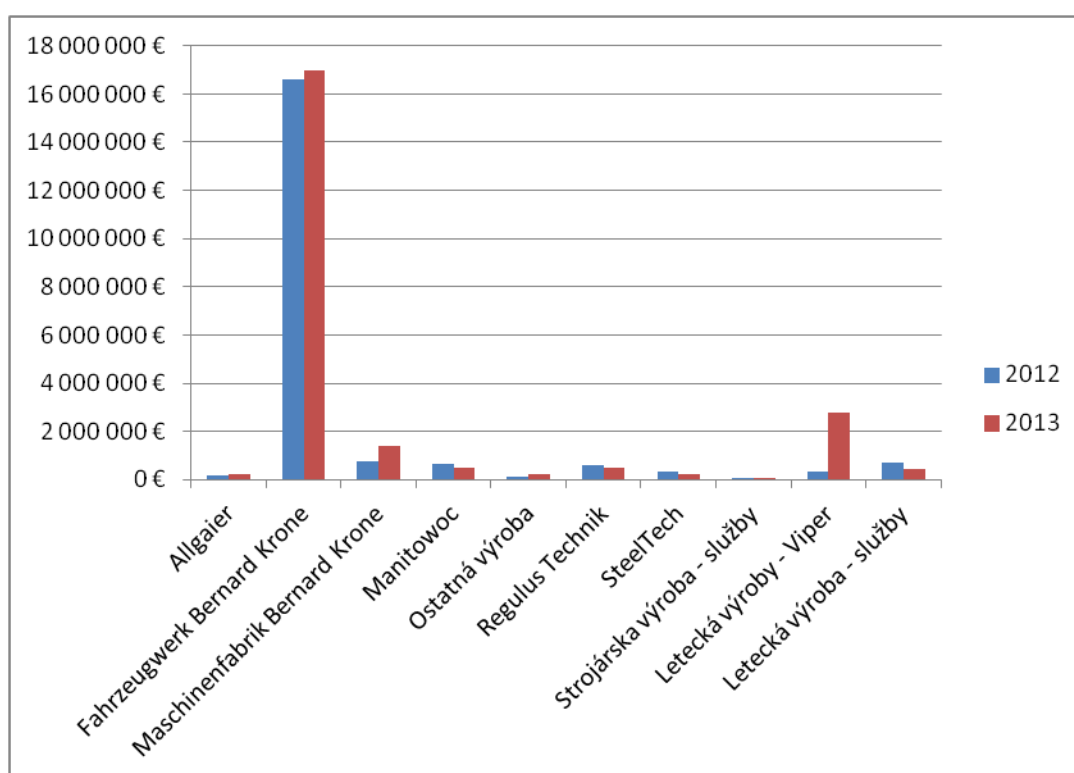
3.3 Ekonomicko-obchodné činnosti

V roku 2013 sa opätovne zvýšil dopyt našich odberateľov po strojárskych výrobkoch a aj po lietadlách.

Spoločnosť operatívne reagovala na požiadavky odberateľov a celkovo prispôsobila svoje podnikanie aktuálnej situácii. Tržby v roku 2013 dosiahli nárast o 14,32 % oproti roku 2012. Spoločnosť udržala svoju pozíciu na trhu na dodávku kvalitných výrobkov.

Prehľad - TOMARK s.r.o.

Odberateľ	2012	Podiel v %	2013	Podiel v %
Allgaier	164 864 €	0,81%	220 791 €	0,95%
Fahrzeugwerk Bernard Krone	16 608 553 €	81,46%	16 995 754 €	72,91%
Maschinenfabrik Bernard Krone	771 300 €	3,78%	1 401 034 €	6,01%
Manitowoc	656 009 €	3,22%	482 289 €	2,07%
Ostatná výroba	115 985 €	0,57%	211 060 €	0,91%
Regulus Technik	600 265 €	2,94%	490 622 €	2,10%
SteelTech	341 082 €	1,67%	241 670 €	1,04%
Strojárska výroba - služby	84 863 €	0,42%	78 945 €	0,34%
Letecká výroby - Viper	347 228 €	1,70%	2 755 728 €	11,82%
Letecká výroba - služby	699 521 €	3,43%	432 132 €	1,85%
Spolu za obdobie:	20 389 670 €	100,00%	23 310 025 €	100,00%

Odbyt výrobkov je realizovaný v rozhodujúcej miere na zahraničných trhoch. Medzi významných dlhoročných odberateľov patrí:

Bernard Krone GmbH (Nemecko) – výroba podzostáv na návesy pre automobilový priemysel, výroba dielcov a podzostáv pre poľnohospodársku techniku na lisovanie krmovín a druhotných produktov

Manitowoc Crane Group France SAS (Francúzsko) – výroba vežových žeriavov

Allgaier Process Technology GmbH (Nemecko) – výroba podstavcov, vibračných striasačov na separáciu zmesí rôznych rozmerov

SteelTech – výroba vzduchových nádrží

Medzi významného tuzemského odberateľa patrí firma Regulus Technik s.r.o., pre ktorú sú vyrábané akumuláčny tlakové nádrže (výmenníky tepla) a nádrže pre solárne systémy; spoločnosť je schopná promptne zareagovať aj na kusovú výrobu špecifických nádrží.

Široké spektrum výrobných technológií umožňuje realizovať aj drobnú zákazkovú výrobu pre tuzemských zákazníkov podľa ich vlastnej výkresovej dokumentácie – t.j. ostatná strojárnská výroba (delenie materiálu, zváranie, obrábanie a pod.).

Ekonomicko - obchodný úsek je koncipovaný tak, aby zvládal náročné úlohy vyplývajúce zo zámeru spoločnosti zvyšovať produkciu pri maximálnom využití strojnotechnologického parku s cieľom dosiahnutia čo najvyššieho zisku.

Spoločnosť pomocou podnikového informačného systému IFS zabezpečuje operatívne riadenie výroby, či zabezpečovanie materiálu potrebného pre výrobu, aby sa minimalizovali následky jeho výpadku.

Pre efektívnu kontrolu ekonomických výsledkov spoločnosť využíva softvérový produkt Manažérsky informačný systém a Business intelligence pre podporu procesov rozhodovania a plánovania v rôznych oblastiach podnikového manažmentu.

Spoločnosť TOMARK, s.r.o. podporuje podujatia s akademickým, kultúrnym, športovým či sociálnym charakterom, organizované či už v domácom regióne, ale aj rôzne akcie s celoslovenským i zahraničným pôsobením.

V spolupráci so strednými a vysokými školami technického a leteckého zamerania umožňuje študentom vykonávať odbornú prax pod vedením skúsených odborníkov z jednotlivých úsekov a čiastočne ich zapájať do riešenia technických problémov. Spolupodieľajú sa tak na výskume, vývoji a tí najlepší majú možnosť zamestnať sa v spoločnosti po absolvovaní svojho štúdia. Každoročne majú možnosť študenti SPŠ strojárnskej v Prešove absolvovať týždennú prax v tejto spoločnosti.

Študenti Technickej univerzity v Košiciach sa majú možnosť pod vedením skúsených inžinierov zvárania a držiteľov medzinárodných certifikátov písať svoje bakalárske a inžinierske či dizertačné práce.

Sponzorskými darmi sa snaží spoločnosť podporiť činnosť kultúrnych inštitúcií, tradičné folklórne súbory, ako aj spoločenské akcie. Podporuje aktivity v oblasti športu (hádzaná, futbal, atletika, motoristické podujatia) ako aj činnosť leteckých združení a aeroklubov.

V snahe podporiť dobrú myšlienku sa rôznymi formami podieľa na pomoci rôznym občianskym združeniam, dobrovoľných a charitatívnym organizáciám.

Ocenenia:

Spoločnosť Tomark, s.r.o. bola v r. 2012 na veľtrhu v Nitre za svoj produkt Viper SD-4 ocenená ako „Strojársky výrobok roka 2011“. Svoju pozíciu na trhu si chce naďalej posilňovať a to aj vývojom ďalšieho typu lietadiel – helikoptér.

Tomark, s.r.o. je členom Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory, člen Zväzu strojárnskeho priemyslu Slovenskej republiky a členom Združenia pre riadenie a rozvoj ľudských zdrojov

4. Hospodárske výsledky

4.1 Vývoj výnosov, nákladov a výsledkov hospodárenia

	rok 2012	/EUR/	2013/EUR/
výnosy celkom	21 849 561		24 713 875
náklady celkom	20 624 624		23 683 013
HV pred zdanením	1 224 937		1 030 862

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT

Text	Skutočnosť v účtovnom období v EUR	
	30. 11. 2012	30. 11. 2013
Tržby z predaja tovaru	0	0
Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru	0	0
Obchodná marža	0	0
Výroba	20 743 575	23 440 421
Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb	20 389 670	23 310 025
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob vlastnej výroby	242 872	130 396
Aktivácia	111 033	0
Výrobná spotreba	16 372 241	18 176 036
Pridaná hodnota	4 371 334	5 264 385
Osobné náklady	2 153 501	2 860 818
Dane a poplatky	65 373	79 490
Odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	770 989	1 095 378
Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu	1 047 941	1 149 281
Zostatková cena predaného dlh. majetku a materiálu	900 547	1 134 778
Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k pohľadávkam	72 672	28 752
Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	53 162	86 185
Ostatné náklady na hospodársku činnosť	161 784	104 821
Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti	1 347 571	1 195 814
Tržby z predaja cenných papierov a podielov	0	0
Predané cenné papiere a podiely	0	0
Výnosy z dlhodobého finančného majetku	0	24 375
Výnosy z krátkodobého finančného majetku	0	0
Náklady na krátkodobý finančný majetok	0	0
Výnosy z precenenia cenných papierov	0	0
Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k fin. majetku	0	0
Výnosové úroky	4 791	13 237
Nákladové úroky	116 122	183 749
Kurzové zisky	93	376
Kurzové straty	561	1 873
Ostatné výnosy z finančnej činnosti	0	0
Ostatné náklady na finančnú činnosť	10 835	17 318
Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti	-122 634	-164 952
Daň z príjmov z bežnej činnosti	272 513	274 029
Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti po zdanení	952 424	756 833
Mimoriadne výnosy	0	0
Mimoriadne náklady	0	0
Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti	0	0
Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti	0	0

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA ZA ÚČTOVNÉ OBDOBIE PRED ZDANENÍM	1 224 937	1 030 862
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA ZA ÚČTOVNÉ OBDOBIE PO ZDANENÍ	952 424	756 833

Ekonomické výsledky spoločnosti boli ovplyvnené nárastom výroby. Nárast exportu spôsobil medziročné zvýšenie tržieb a aj výnosov o 14 %. Spoločnosť v roku 2013 dosiahla zisk vo výške 756 833 €, čo v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka znamená absolútny rozdiel -195 591 €.

4.2 Vývoj majetkovej štruktúry

SÚVAHA

Text	V účtovnom období v EUR	
	30.11.2012	30.11.2013
SPOLU AKTÍVA	11 469 887	18 413 882
Neobežný majetok	5 659 033	8 714 066
Dlhodobý nehmotný majetok	-693 146	166 386
Dlhodobý hmotný majetok	6 352 179	7 496 930
Dlhodobý finančný majetok	0	1 050 750
Obežný majetok	5 741 180	9 641 843
Zásoby	2 247 712	3 099 786
Dlhodobé pohľadávky	0	0
Krátkodobé pohľadávky	2 911 800	3 651 062
Finančné účty	581 668	2 890 995
Časové rozlíšenie	69 674	57 973
Náklady budúcich období	21 372	34 946
Príjmy budúcich období	48 302	23 027
SPOLU PASÍVA	11 469 887	18 413 882
Vlastné imanie	4 043 050	5 093 365
Základné imanie	33 194	33 194
Kapitálové fondy	0	0
Fondy zo zisku	5 296	5 296
Hospodársky výsledok minulých rokov	3 052 136	4 298 042
Hospodársky výsledok bežného účt. obdobia	952 424	756 833
Závazky	7 426 837	12 721 456
Rezervy	108 226	160 334
Dlhodobé záväzky	1 905 767	2 843 235
Krátkodobé záväzky	4 955 702	8 268 987
Bankové úvery a finančné výpomoci	457 142	1 448 900
Časové rozlíšenie	0	599 061
Výnosy budúcich období	0	599 061

V rámci aktív obdobne ako v minulom období dominuje obežný majetok. Jeho podiel činil v roku 2012 50,05 %, v roku 2013 52,36 %. Celkový nárast tohto majetku ovplyvnil hlavne nárast finančných účtov.

Obežné aktíva vzrástli predovšetkým v dôsledku nárastu v oblasti nákupu zásob materiálu a krátkodobých pohľadávok.

Vývoj štruktúry dlhodobého majetku

Text	2012		2013	
	v EUR	v %	v EUR	v %
Dlhodobý nehmotný majetok	170 622	100	149 306	100
Software	170 622	100	149 306	100
Dlhodobý hmotný majetok	6 352 179	100	7 496 930	100
Pozemky	329 455	5,2	355 348	4,74
Stavby	3 173 047	50,0	3 161 140	42,16
Samostatné hnuiteľné veci a súbory hnut. vecí	2 807 307	44,2	3 932 629	52,46
Ostatný dlhodobý hmotný majetok	0	0	0	0
Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	0	0	47 813	0,64
Poskytnuté preddavky na dlhodobý hm. majetok	42 370	0,6	0	0

Spoločnosť svoju činnosť realizuje vo vlastných výrobných halách, administratívnej budove a drobných stavbách. Rekonštrukciou a technickým zhodnotením výrobných objektov a administratívnej budovy sa docielili parametre, ktoré sú potrebné vo výrobných fázach k dosiahnutiu stanovených výsledkov a zabezpečia úsporu energií vo vykurovacej sezóne. Spoločnosť rozšírila aj v r. 2013 svoj majetok a to zakúpením ďalších pozemkov a rozšírením svojich priestorov v stredisku na Strojníckej 11 v Prešove. Spoločnosť sa snaží eliminovať prípadne škody z titulu krádeží nainštalovaním kamerového systému vo svojich priestoroch a živelných pohrôm alebo inej ujmy na majetku poistením.

Výrobné kapacity sú dostatočne zabezpečené vďaka vysokým investíciám do nákupu a vybavenia strojového parku v minulých rokoch. V roku 2013 sa zakúpili ďalšie nové stroje Laser Trumpf CNC TC L3030, Laser CNC kombinovaný TruMatic 7000, v stredisku Aero medzi najväčšie investície v uplynulom období patrí striekacia a sušiacia kabína SAIMA, výtah Lean Lift. Prechodné nedostatky v kapacitách spoločnosť rieši externými kooperáciami.

4.3 Finančná situácia spoločnosti

Finančná situácia spoločnosti v roku 2013 je odrazom celkových výsledkov hospodárenia. V dôsledku nárastu ukazovateľov výkonnosti, vzrástli aj ukazovatele aktivity a rentability. Podstatne sa zvýšili parametre finančnej stability.

V oblasti zdrojov krytia majetku vzrástli hodnoty vlastného kapitálu.

Spoločnosť investovala pomerne veľký objem finančných prostriedkov do rekonštrukcie výrobných priestorov a nákupu novej technológie, čím sleduje vytvorenie dobrej základne pre ďalší rozvoj a rozšírenie podnikateľských aktivít. Návratnosť vložených finančných prostriedkov však predstavuje dlhú dobu a isté riziko. Spoločnosť nedisponuje voľným prevádzkovým kapitálom a pre stabilizovanie finančnej situácie spoločnosti využíva cudzie zdroje vo forme úverov, leasingov.

Doba obratu zásob je priaznivá vzhľadom na charakter výroby. Taktiež je priaznivá situácia v dobe obratu pohľadávok, kde od najdôležitejšieho odberateľa má potvrdenú 12 dňovú splatnosť faktúr odo dňa vykládky tovaru na určenom mieste. V oblasti splácania záväzkov aj naďalej pretrváva klesajúci trend doby splatnosti dodávateľských faktúr.

Vzhľadom na súčasný ekonomický vývoj možno čakať v budúcnosti vzostupný rast cien materiálov a energie, preto spoločnosť musí zamerať svoje úsporné opatrenia na dodržiavanie noriem spotreby materiálu a sprísnenie hospodárnosti nielen prevádzkovej, finančnej, ale aj v ostatnej činnosti spoločnosti. V nemalej miere musí nevyhnutne zamerať svoju pozornosť na oblasť kalkulácií a cenotvorby.

5. Návrh na usporiadanie zisku za rok 2013

Valné zhromaždenie spoločnosti TOMARK, s.r.o., konané dňa 28.2.2014, rozhodlo o hospodárskom výsledku k 30.11. 2013 tak, že sa čistý zisk po zdanení k 30.11.2013 vo výške 756 833 Eur preúčtuje na účet nerozdelených ziskov minulých rokov.

6. Zámery spoločnosti na budúce obdobie

Z odvetvového hľadiska vedenie spoločnosti predpokladá, že podstatnú časť výroby bude realizovať pre automobilový priemysel. Okrem návesov rozširuje sortiment o výrobu rôznych druhov prídavných zariadení na rám, o výrobu ďalších častí pre poľnohospodárske stroje. Napriek tomu spoločnosť plánuje rozšíriť sortiment výroby, aby nebola závislá len na jednom odberateľovi a hľadá tak neustále oblasti výroby, ktoré nie sú na sebe priamo závislé. Zvlášť v období po ukončení výroby pre firmu MANITOWOC výrobcu žeriavov, a útlme výroby pre firmu ALLGAIER GmbH, výrobcu podstavcov a cylindrov na triediace stroje. V ďalšom období predpokladá spoločnosť udržať sa minimálne na úrovni predchádzajúceho obdobia.

Novým impulzom pre ďalšie zviditeľnenie spoločnosti na svetových trhoch je aj ukončenie vývojovej časti a výroba overovacej série 3 kusov Helikoptér a udelenie trvalého osvedčenia letovej spôsobilosti a získanie certifikátov pre projekčnú a výrobnú činnosť.

Prosperitu spoločnosti zabezpečuje aj odbornosť a skúsenosť manažmentu, technických a výrobných pracovníkov, ktorým sa spoločnosť snaží vytvoriť vhodné pracovné podmienky na rozvoj tvorivej iniciatívy.

Spoločnosť podriadi kvalitnej výrobe všetko svoje úsilie v záujme budovania nových a udržania si doterajších obchodných kontaktov. Prioritou v budúcom období bude aj naďalej pokračovanie a rozvíjanie spolupráce so zahraničnými odberateľmi.

Naplnenie svojich podnikateľských zámerov spoločnosť stavia na racionálnom využití vlastných rezerv, budovaní systému manažérstva kvality v súlade s požiadavkami normy ISO 9001:2009 cez nápravné opatrenia, samokontrolu kvality práce a znižovaní neefektívne vynaložených nákladov.

Ing. Daniel Tomko